

Contact

070 441 71 12

██████████@pzh.nl

M. (Meindert) Stolk

070 441 70 87

██████████@pzh.nl

Postadres Provinciehuis

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

T 070 - 441 66 11

www.zuid-holland.nl

Datum

31 oktober 2022

Ons kenmerk

DOS-2020-0007548

PZH-2022-818992900

Uw kenmerk

Provinciale Staten

Onderwerp

Publicatie revisievergunning Chemours

Bijlagen

Geachte Statenleden,

Met deze brief informeren wij u over de publicatie van de beschikking voor de revisievergunning van Chemours en geven wij u een terugblik op de stappen die Gedeputeerde Staten hebben gezet in dit traject van 2015 tot heden.

Publicatie beschikking revisie omgevingsvergunning Chemours

DCMR Milieudienst Rijnmond (DCMR) heeft op 31 oktober 2022 namens Gedeputeerde Staten (GS) de definitieve beschikking voor een revisie van de omgevingsvergunning van Chemours gepubliceerd¹. Een revisievergunning gaat over alle milieuaspecten van de inrichting en is één integrale vergunning voor de gehele inrichting. De revisievergunning vervangt daarmee alle geldende omgevingsvergunningen voor milieu voor de inrichting.

Splitsing bedrijfsactiviteiten

De revisievergunning voor Chemours is onder meer nodig vanwege de eerdere splitsing van de bedrijfsactiviteiten op het fabrieksterrein tussen die van Chemours, DuPont en Performance Materials Netherlands BV (Dow). In 2021 zijn de definitieve beschikkingen voor de revisievergunningen van DuPont en Dow gepubliceerd.

Waar alle aangevraagde activiteiten van de drie bedrijven eerder gezamenlijk vergund waren, is elk bedrijf nu onder één eigen en zelfstandige vergunning in werking. Daarmee zijn de rechten en plichten van elk bedrijf afzonderlijk vastgelegd, dat biedt helderheid over verantwoordelijkheden en draagt bij aan effectieve inzet van toezicht en handhaving.

Beste beschikbare technieken

Deze revisievergunning vervangt na inwerkingtreding de revisievergunning uit 2013 en ook alle sindsdien aan Chemours vergunde ambtshalve wijzigingen en door Chemours aangevraagde veranderingen. Een revisievergunning biedt het bevoegd gezag verder de mogelijkheid om alle aangevraagde activiteiten en emissies opnieuw en in samenhang te

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dicht bij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

¹ <https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2022-59801/1/bijlage/exb-2022-59801.pdf>

beoordelen en vervolgens voorschriften op te nemen in lijn met de beste beschikbare technieken. Daarmee ontstaat nu een zelfstandige en aan de laatste stand der techniek aangepaste en overzichtelijke revisievergunning waarmee een hoog niveau van bescherming van het milieu kan worden gewaarborgd.

Beroep

Tegen deze beschikking staat (hoger) beroep open. In aanvulling daarop kan de inwerkingtreding door middel van een voorlopige voorziening geheel of gedeeltelijk geschorst worden, als daarbij naar het oordeel van de voorzieningenrechter voldoende spoedeisend belang bestaat. In dat geval valt Chemours afhankelijk van de inhoud van de uitspraak van de voorzieningenrechter terug op de revisievergunning uit 2013 en de besluiten zoals die sindsdien in werking zijn getreden.

Terugblik 2015-2022

Sinds 2015 bent u frequent, en vaak gedetailleerd, geïnformeerd over de ontwikkelingen en stand van zaken in het dossier Chemours. Nu vandaag de nieuwe revisievergunning wordt gepubliceerd, schetsen wij op uw verzoek in grote lijnen en niet uitputtend de belangrijkste ontwikkelingen in het dossier en de stappen zoals die door Gedeputeerde Staten sinds 2015 zijn genomen. Hierbij richten wij ons op de drie ambtshalve aanpassingen van de vergunning uit 2013 en het traject om te komen tot de vandaag gepubliceerde revisievergunning.

Alle genoemde informatie is eerder met u gedeeld en in uitgebreidere vorm terug te lezen in de brieven die over Chemours sinds 2015 met u zijn gedeeld.

Verspreiding PFOA

In oktober 2015 bent u geïnformeerd over de emissies van perfluorooctaanzuur (PFOA) zoals die tot in 2012 vergund waren aan Chemours en de rechtsvoorganger DuPont. De aanleiding hiervoor waren toenemende zorgen over de eigenschappen van deze stof door nieuwe wetenschappelijke inzichten. Het toenmalige ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft opdracht gegeven aan het RIVM om onderzoek te doen naar de verspreiding van de historische PFOA-emissies en de eventuele gezondheidseffecten door de blootstelling aan PFOA.

In maart 2016 bleek uit modelberekeningen van het RIVM dat de emissies in de periode 1970-2002 in de directe omgeving van de fabriek tot overschrijdingen hebben geleid van de nieuwe gezondheidkundige grenswaarde zoals die in 2016 is berekend door het RIVM. De provincie Zuid-Holland heeft het RIVM opdracht gegeven om deze modelberekeningen te toetsen in de omgeving. Het RIVM heeft samen met de GGD een verificatie- en steekproefonderzoek uitgevoerd. Hierbij is het bloed van 382 mensen uit de omgeving van Chemours onderzocht op PFOA. Uit dit in 2017 gepubliceerde onderzoek blijkt dat de gemeten PFOA-waarden in het bloed van omwonenden goed overeen komen met de eerder door het RIVM berekende waarden.

Hoewel PFOA sinds 2012 niet meer wordt gebruikt door Chemours bij de productie van Teflon (PTFE) en vanaf 2020 niet langer geproduceerd of op de markt mag worden gebracht, blijven de effecten van de historische emissies tot op de dag van vandaag merkbaar. Omdat PFOA niet of nauwelijks afbreekt in het milieu wordt deze stof nog

steeds in verhoogde concentraties aangetroffen in bodem en oppervlaktewater in de regio. Ook blijkt uit diverse onderzoeken dat PFOA aanwezig is in het uit oppervlaktewater gewonnen drinkwater en in groenten en fruit uit moestuinen in de omgeving van Chemours.

Vervanging door GenX

Vanaf 2012 gebruikt Chemours bij de productie van Teflon de GenX technologie als vervanging van PFOA en vanaf 2013 is het gebruik van PFOA niet langer vergund aan Chemours. De GenX stof FRD-903 werd en wordt in vergelijking met PFOA beoordeeld als minder toxisch en minder bio-accumulerend. Toch ontstaan er vanaf medio 2016 ook zorgen over de gebruikte GenX stoffen, vooral over de stof FRD-903 die tegenwoordig wordt aangeduid met de reguliere stofnaam HFPO-DA (hexafluoropropyleneoxide-dimer acid).

Uit een evaluatie van het RIVM van december 2016 volgt dat de emissies van HFPO-DA naar de lucht en het water beneden de veilige grenswaarden blijven en geen aanleiding geven tot zorg. Tegelijkertijd geeft het RIVM aan dat er nog onzekerheden bestaan en dat nader onderzoek nodig is om uit te kunnen sluiten dat de stoffen voldoen aan de criteria voor 'zeer zorgwekkende stoffen' (ZZS).

- 1^e ambtshalve wijziging

Op basis van de onderzoeken van het RIVM en het feit dat er nog onzekerheden bestaan over de stofeigenschappen, neemt de provincie Zuid-Holland in december 2016 vanuit het voorzorgsbeginsel haar verantwoordelijkheid en besluit maatregelen te nemen. Zolang de classificatie van de GenX stoffen niet definitief kan worden vastgesteld, en mede op basis van de door RIVM geadviseerde voorlopige richtwaarde voor FRD-903 in drinkwater, wordt de vergunde emissie van deze stoffen naar beneden bijgesteld.

In dezelfde periode geeft Chemours aan voornemens te zijn een revisievergunning aan te vragen waarmee het bedrijf zelf stappen wil zetten om te komen tot een verdere vermindering van de milieubelasting. Op dat moment is de verwachting van Chemours dat dit proces eind 2017 kan worden afgerond.

De ontwerpbeschikking van de provinciale ambtshalve wijziging wordt op 6 januari 2017 gepubliceerd waarna op 21 april 2017 met een definitieve beschikking zowel de vergunde emissie naar de lucht als de indirecte lozing naar het water van de GenX stoffen voor de eerste keer wordt verlaagd. Zowel drinkwaterbedrijf Oasen als Chemours hebben beroep ingesteld tegen deze eerste ambtshalve wijziging.

De zitting bij de Rechtbank Den Haag vindt plaats op 17 mei 2018 en op 28 juni 2018 doet de Rechtbank uitspraak. De Rechtbank oordeelt dat de verlaging van de vergunde E1-emissie naar de lucht van 450 kg naar 50 kg niet haalbaar is voor Chemours zonder de productiecapaciteit te verlagen, en dat voor die stof de laagst haalbare emissie naar de lucht 59 kg bedraagt.

De Rechtbank komt verder tot het oordeel dat het beroep van Oasen over de indirecte lozing ongegrond is. Het vergunningvoorschrift waarmee de indirecte lozing naar het water van FRD-903 wordt ingeperkt van 6.400 kg naar 2.035 kg per jaar blijft daarmee in

stand. Tegen de met hetzelfde besluit verlaagde FRD-903 emissie naar de lucht van 640 naar 450 kg per jaar is geen beroep ingesteld.

Op 30 maart en 3 april 2018 hebben Chemours respectievelijk DuPont elk hun formele aanvraag voor een revisievergunning ingediend bij DCMR Milieudienst Rijnmond (DCMR).

- 2^e ambtshalve wijziging

Op 15 mei 2018 heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) een voorlopige milieukwaliteitsnorm voor FRD-903/HFPO-DA in oppervlaktewater bekend gemaakt. Omdat deze norm lager ligt dan de voorlopige drinkwaternorm uit 2017 is dat aanleiding voor de provincie om de vergunde indirecte lozing van HFPO-DA te beoordelen en waar mogelijk verder naar beneden bij te stellen.

Omdat de provincie in het terugdringen van de emissies niet afhankelijk wenst te zijn van het tempo waarmee de revisievergunning verleend kan worden, wordt ingezet op een tweede ambtshalve wijziging van de bestaande vergunning. Op 25 juni 2018 wordt de ontwerpbeschikking gepubliceerd en op 14 december 2018 treedt dit besluit in werking. Aangezien geen beroep is ingesteld, is het besluit tevens onherroepelijk.

Op grond van de eigen aanvraag van Chemours voor de ingebruikname van een koelfilter voor de waterzuivering, is in het definitieve besluit de vergunde indirecte lozing naar het water van FRD-903/HFPO-DA tot 2021 aangepast van 148 kg naar 140 kg en vanaf 2021 op 20 kg per jaar gesteld.

- 3^e ambtshalve wijziging

Omdat wij de emissies naar de lucht en het water verder terug willen laten brengen, hebben wij in 2018 het ingenieursbureau McDermott opdracht gegeven een studie uit te voeren naar de technische en economische haalbaarheid van een verdere reductie van de emissie van alle organische fluorverbindingen bij Chemours. In de uitgevoerde studie geeft McDermott aan dat Chemours de emissies van diverse organische fluorverbindingen naar lucht en water kosteneffectief per 2024 met gemiddeld 99% zou kunnen reduceren. Op 5 juni 2019 bent u geïnformeerd dat de provincie op basis van deze studie aanleiding ziet om de omgevingsvergunning voor de derde keer aan te scherpen en maatwerkvoorschriften te stellen. Daarmee wil de provincie de vergunde emissies naar de lucht van de GenX stoffen FRD-903 en E1 opnieuw verlagen met een uiteindelijke reductie van 99%.

Op 27 juni 2019 bent u geïnformeerd dat het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen (ECHA) namens de lidstaten op 26 juni 2019 het besluit heeft genomen om de GenX stof FRD-903/HFPO-DA formeel in te delen als 'substance of very high concern'. Hiermee wordt de stof in Nederland automatisch als ZZS geclassificeerd.

Op 17 december 2019 bent u geïnformeerd over de definitieve beschikking van de 3^e ambtshalve wijziging, waarmee de vergunde emissie van de GenX stof FRD-903 naar de lucht gereduceerd wordt van 450 kg naar 95 kg en per 2021 naar 3,2 kg per jaar. Op 17 februari 2020 hebben wij u laten weten dat Chemours beroep heeft ingesteld tegen dit besluit en de voorzieningenrechter heeft gevraagd een voorlopige voorziening te treffen.

De voorzieningenrechter heeft in zijn uitspraak, waarover u op 2 juli 2020 geïnformeerd bent, het verzoek van Chemours deels toegewezen en deels afgewezen. De ambtshalve wijziging is daarmee in werking getreden met uitzondering van een tiental voorschriften die geheel of gedeeltelijk geschorst worden tot zes weken na de uitspraak in de bodemprocedure. Mede vanwege de eerdere beperkende maatregelen bij de rechtbank vanwege covid-19 kon de zitting niet eerder worden ingepland dan op 6 december 2022.

In deze zitting zal tevens het door Chemours in 2020 ingestelde beroep tegen de beschikking op de door Chemours aangevraagde vergunning voor diverse emissie-reducerende technieken (luchtemissie) worden behandeld. U bent hierover geïnformeerd met de brieven van 18 september 2020 en 6 april 2021.

Daarnaast heeft Chemours zelf in het najaar van 2019 een aanvraag gedaan voor diverse aanpassingen van de waterzuivering, ingebruikname van koolfilters en een verdere verlaging van de vergunde indirecte lozing naar 2 kg per jaar. Dit laatste na een succesvolle optimalisatie van de nieuwe waterzuiveringsinstallatie. Het definitieve besluit hiervoor is op 7 mei 2020 gepubliceerd.

Vervolgens heeft Chemours in 2021 zelf twee aanvragen gedaan voor aanpassingen aan een aantal installaties om de emissies naar de lucht van gefluorideerde koolwaterstoffen met 80% te verminderen. In 2022 zijn de besluiten, waarmee de aanpassingen uit beide aanvragen vergund zijn, gepubliceerd en in werking getreden.

Het FOC-1 project (Fluorinated Organic Chemicals) betreft het doorvoeren van diverse aanpassingen in de HCFK-22, TFE- en HFP-fabrieken en aan de Thermal Converter waarmee de emissies van fluororganische stoffen naar de lucht worden gereduceerd.

Het FOC-2 project richt zich op de reductie van diffuse emissies naar de lucht van fluororganische stoffen en beoogt de diffuse emissies van HCFK's en HFK's bij de afdeling Loading & Blending vanaf 2024 sterk te reduceren.

Chemours geeft met beide FOC projecten invulling aan haar eigen emissiereductieprogramma. Hiermee wordt deels invulling gegeven aan de emissiereductiedoelstelling van gemiddeld 99% die in de derde ambtshalve wijziging is vastgelegd.

Nieuwe drinkwaterrichtwaarde

Op 19 oktober 2022 heeft de minister van IenW, mede namens de staatssecretaris van IenW en de minister van VWS een brief getiteld 'Plan van aanpak over de inzet van het Rijk in de aanpak van PFAS' met een onderliggend RIVM-rapport over drinkwater naar de Kamer gestuurd². Hierin staat onder meer dat IenW de door het RIVM geadviseerde drinkwaterrichtwaarde van 4,4 nanogram per liter (uitgedrukt in PFOA-equivalenten) overneemt. Deze richtwaarde dienen de bevoegde gezagen te gebruiken bij het beoordelen van lozingen, om zo de innamepunten van de drinkwaterwinningen te beschermen.

2

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z19862&did=2022D42648

Aangezien het vandaag gepubliceerde besluit op de aanvraag om een revisievergunning vóór 19 oktober 2022 is genomen, kon deze Kamerbrief en het RIVM-rapport logischerwijs niet bij de eerdere besluitvorming worden betrokken. Na het bekend worden van de Kamerbrief hebben DCMR en Rijkswaterstaat (RWS) een eerste doorrekening uitgevoerd op basis van de nu beschikbare gegevens. Deze eerste berekening leidt er niet toe dat er sprake zou zijn van een overschrijding van de richtwaarde, noch dat er andere voorschriften in de vergunning zouden moeten worden opgenomen. Mede vanwege het grote maatschappelijke- en milieubelang hechten we veel waarde aan een zorgvuldige en correcte toetsing; daarom vindt tussen de specialisten van DCMR en RWS nog extra afstemming plaats.

De definitieve toetsing aan de nieuwe drinkwaterrichtwaarde voor PFAS in drinkwater wordt op dit moment uitgevoerd en wordt naar verwachting op korte termijn afgerond. Aan de hand van de uitkomst daarvan zal worden gezien of dit aanleiding geeft de revisievergunning voor wat betreft de indirecte lozing alsnog te actualiseren.

Samenvattend

Zoals hiervoor geschetst, hebben wij vanaf 2016 binnen de mogelijkheden die wet- en regelgeving ons bieden, maximaal ingezet op het gefaseerd afbouwen van de vergunde GenX emissies naar water en lucht tot het op dat moment laagst haalbare niveau. Met drie ambtshalve wijzigingen op initiatief van de provincie en een aantal besluiten op aanvraag van Chemours zijn de emissies naar water en lucht sindsdien substantieel verminderd tot het op dat moment laagst haalbare niveau.

In de vandaag gepubliceerde revisievergunning zijn deze besluiten geïntegreerd en waar nodig geactualiseerd. Dit besluit is mede het resultaat van een constructieve samenwerking met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat, de Inspectie Leefomgeving en Transport en de betrokken Drechtsteden gemeenten.

De vergunde emissie van de GenX stof HFPO-DA naar het water is in stappen teruggebracht van 6.400 kg in 2013 naar 2 kg per jaar. De vergunde luchtemissie van dezelfde stof bedroeg in 2013 nog 660 kg per jaar en zal na inwerkingtreding van de revisievergunning 4 kg per jaar zijn en uiterlijk in 2025 uitkomen op 3,45 kg per jaar. Ook voor de vergunde emissies van de andere organische fluorverbindingen geldt dat deze in stappen verlaagd moeten worden met gemiddeld 99% in 2025.

Tegen het besluit van de revisievergunning staat gedurende 6 weken beroep open en kan tevens verzocht worden om een voorlopige voorziening waarmee de vergunning geheel of gedeeltelijk kan worden geschorst tot na de uitspraak in de bodemprocedure.

Tot slot

De kennis over de invloed van PFAS op het milieu en de humane risico's daarvan is en blijft in ontwikkeling. Nieuwe, door het Rijk vast te stellen, milieukwaliteitsnormen zal de provincie vanzelfsprekend betrekken bij verdere vergunningverlening. Ook kan de vergunning worden aangepast wanneer er bruikbare nieuwe technieken beschikbaar komen voor het nog verder terugdringen van de uitstoot.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

E.F.A. (Frederik) Zevenbergen

drs. M. (Meindert) Stolk